

Скарга до ЄСПЛ проти рф як інструмент захисту права власності

Олег Жерьобкін - партнер, адвокат
Dynasty Law & Investment

Україна ратифікувала Конвенцію у 1997 році та з цього часу наша держава визнала для себе обов'язковою юрисдикцію Європейського суду з прав людини

15 березня 2022 року депутати ПАРЄ проголосували за виключення рф з Ради Європи

«При визначенні строку звернення до ЄСПЛ зі скаргою слід враховувати присічний строк, який з 1 лютого 2022 року становить 4 місяці»

Російська Федерація ратифікувала Конвенцію у 1998 році

16 березня 2022 року рф перестала бути членом Ради Європи

До 16 вересня 2022 року рф зобов'язана дотримуватися положень Конвенції

Наразі заявникам слід враховувати одразу дві умови в частині строків :

- Порухення права заявника має бути вчинене до 16 вересня 2022 року.
- Скарга до ЄСПЛ подається протягом 4 місяців з моменту використання національних засобів захисту.

Чи обов'язково використовувати засоби національного захисту у випадку з рф?

Наразі **відсутній безпосередній доступ до національних засобів захисту в Російській Федерації**. Усі основні міжнародні поштові оператори припинили свою операційну діяльність у Російській Федерації.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №187 від 03.03.2022 **заборонено виконання будь-яких зобов'язань на користь юридичних або фізичних осіб, які пов'язані з Російською Федерацією**, що унеможлиблює співпрацю та оплату послуг адвокатів для представництва інтересів заявника у судових та інших державних органах Російської Федерації.

Та найголовніше - **Засоби захисту у Російській Федерації є просто неефективними**. Із урахуванням повномасштабного вторгнення РФ в Україну та окупації частини її території, очікування на справедливий розгляд у РФ позову або заяв про відшкодування шкоди є ілюзорним. Наразі вбачається цілковита пасивність національних органів влади РФ щодо обвинувачень представників держави в спричиненні шкоди.

ЗВЕРТАТИСЯ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ В РФ Є ЛИШЕ МАРНУВАННЯМ ЧАСУ, А ТОМУ МОЖНА ВІДРАЗУ ЗВЕРТАТИСЯ ДО ЄСПЛ МИНАЮЧИ ЦІ ЗАСОБИ, ОСКІЛЬКИ ВОНИ НЕ Є ЕФЕКТИВНИМИ.

- ✓ За загальним правилом, юрисдикція держави – учасниці Конвенції, розповсюджується лише на її території.
- ✓ Виняткові обставини, які можуть призвести до здійснення юрисдикції Договірною Державою за межами її власних територіальних кордонів:
 - «ефективний контроль над територією» (просторова концепція)
 - «повноваження та контроль державного агента» над особами» (особиста концепція юрисдикції).

Рішення ЄСПЛ у справі Грузія проти Росії (II) від 21.01.2021 року щодо Абхазії та Південної Осетії:

- у випадку військових операцій, включаючи, наприклад, збройні напади, бомбардування або обстріли, які здійснюються в ході міжнародного збройного конфлікту, взагалі не можна говорити про "ефективний контроль" над тим чи іншим районом.
- можна говорити про «ефективний контроль» після припинення активної фази бойових дій

СПРАВЕДЛИВА САТИСФАКЦІЯ

Встановлення ЄСПЛ порушення права, гарантованого Європейською конвенцією з прав людини чи її Протоколами не призводить до автоматичного присудження справедливої сатисфакції.

- вимоги мають бути чітко визначені та підтверджуватись належними документальними доказами
- сатисфакція, яку може присудити ЄСПЛ може включати як відшкодування реальних збитків, так і компенсацію упущеної вигоди та моральну шкоду.
- саме РФ буде зобов'язана виплатити таку компенсацію

13 червня 2022 року Держдума РФ ухвалила закон, що дозволяє не виконувати рішення ЄСПЛ, які вступають в силу після 15 березня 2022 року.

- Дієвий механізм, який вже існує та пройшов перевірку часом.
- Можливість отримати компенсацію в повному обсязі, яка буде включати як прямі збитки так і упущену вигоду
- Відсутність зборів (безоплатна процедура).

- Доволі тривала процедура розгляду (3-10 років).
- Відсутній дієвий механізм виконання рішення у випадку з РФ. (Однак, за час розгляду скарги судом політичній стан в РФ може змінитись).

Дякуємо за Вашу увагу!

